

Haberler > Yazarlar > Sedat ERGİN > 15 Temmuz davalarının görünmeyen mağdurları: Eler

Sedat Ergin

15 Temmuz davalarının görünmeyen mağdurları: Eler

17 Temmuz 2019

Gazetemizin geçen pazartesi günü çıkan '15 Temmuz özel eki' için yaptığım fiili darbe davalarının üç yıllık seyriyle ilgili değerlendirme sırasında dikkatimi çeken noktalardan biri, ağır ceza mahkemelerinde yargılanan sanıklar arasında beraat edenlerin oranının yüzde 38 gibi önemli bir düzeyde olmasıydı.

Buna göre, açılan toplam 289 darbe davasından 265'i (yüzde 92) sonuçlandığında, toplam 6 bin 789 sanık hakkında karar verilirken bunlardan 3 bin 664'ü (yüzde 54) mahkûm olmuş, 2 bin 609 sanık ise beraat etmişti. Toplam 516 sanık hakkında ise ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmişti (Yüzde 8). Halen devam etmekte olan 24 davada 888'i tutuklu olmak üzere bin 965 sanık yargılanıyor.

*

Adalet Bakanlığı'ndan sağladığım bu rakamlar, 12 Temmuz 2019 tarihli, yani geçen cuma günü itibarıyla kesinleşmiş olan tabloyu gösteriyor. Kuşkusuz, bu sanıklarla ilgili dosyaların bundan sonra

bölge adliye mahkemelerinde **'istinaf'** ve ardından Yargıtay'da **'temyiz'** aşamalarından da geçeceğini/geçmekte olduğunu da hesaba katarak, nihai bir durumdan söz etmediğimizi hatırlatmalıyız.

Ancak Türkiye'deki genel yönelişi göz önünde bulundurduğumuzda, istinaf ve temyiz aşamaları sonrasında beraat eden ve muhtemelen edecek yeni sanıklarla birlikte bu oranın yükselmesini beklemek gerçekçi olur. Nitekim geçen cuma günkü yazımızda konu ettiğimiz, toplam 975 gün hapis yatan Korgeneral **İbrahim Yılmaz** birinci derece mahkemede mahkûm olmuş, dosyası istinaf aşamasında onanmış ama Yargıtay 16. Ceza Dairesi kendisi hakkında **'hükmü bozma'** ve tahliye kararı vermişti.

*

Özellikle merakımı çeken bir husus, beraat eden sanıkların rütbelerine göre dağılımıydı. Bu dağılımı incelediğimde, 15 Temmuz yargılamalarında oran olarak en büyük mağduriyeti yaşayan gruplardan birinin darbe gecesini FETÖ'cü komutanlar tarafından emir verilerek sahaya sürülen ve kendilerini darbe faaliyetinin ortasında bulan erler olduğunu gördüm.

Savcılar, darbe fiiline katıldıkları iddiasıyla bu erlerin çoğuna muhtelif suçlar isnat etmiş, mahkemeler ise kovuşturma sürecinin sonunda büyük çoğunluğunun masumiyetine kanaat getirerek beraat vermiştir. Bu verilere göre, darbe davalarında beraat eden 2 bin 609 sanıktan bin 144'ü er rütbesinde. Bir başka anlatımla, beraat eden erler yüzde 44 ile bu kategorideki en kalabalık grubu oluşturuyor.

Buna karşılık, sonuçlanan yargılamalarda 12 erin ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına, 91 erin müebbet hapis cezasına, 41 erin ise değişen sürelerde hapis cezalarına çarptırıldığı ortaya çıkıyor. Bu gruptaki mahkûmiyet/beraat toplamı içinde beraat eden erlerin oranı yüzde 89.

*

Erlere gibi beraat oranının yüksek olduğu bir başka grup uzman çavuşlar. Bu verilere göre, haklarında beraat kararı verilen 2 bin 609 askerden 556'sı uzman çavuş. Bu rakam beraat kararları içinde yaklaşık yüzde 21'lik bir orana tekabül ediyor. Uzman çavuş rütbesinde 49 sanık ağırlaştırılmış müebbet, 142'si müebbet ve 283'ü değişen sürelerle hapis cezalarına çarptırılmış.

Astsubay rütbesinde ise 354 sanık hakkında beraat kararı çıkmış. Astsubayların toplam beraat kararları içindeki oranı yüzde 14'e yakın. Sanık astsubaylardan 172'si ağırlaştırılmış müebbet, 117'si müebbet ve 232'si değişen sürelerle hapis cezası almış.

Askeri öğrencilerin durumuna baktığımızda yalnızca 90'ının beraat ettiğini görüyoruz. Bu, toplam beraat kararları içinde yüzde 3.5 gibi bir orana denk geliyor. 61 askeri okul öğrencisi ağırlaştırılmış müebbet cezası alırken, 276'sı müebbet ve 17'si ise değişen sürelerde hapis cezası almış.

*

Subayların durumuna gelirse... Kovuşturmalar sonunda toplam 400 subay hakkında beraat kararı verilmiş. Toplam beraat kararları içinde yüzde 15 gibi bir oran söz konusu. Buna karşılık, toplam 813 subay ağırlaştırılmış müebbet, 396'sı müebbet ve 640'ı da değişen sürelerde hapis cezasına çarptırılmış.

Ve generaller... Ağır ceza mahkemeleri, darbe yargılamalarında 71 generali ağırlaştırılmış müebbet, 20 generali müebbet, 18 generali ise süreli hapis cezalarına çarptırırken, 20'si hakkında beraat kararı vermiş. Bu rakamlardan darbecilik suçlamasıyla yargılanan generallerin en çok ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırıldığını söyleyebiliriz.

*

Kuşkusuz, önümüzdeki bir-iki yıl içinde temyiz süreçlerinin kesinleşmesiyle birlikte darbe davalarıyla ilgili daha net bir fotoğraf göreceğiz. Ancak şu ana kadar ortaya çıkan beraat kararlarının oran olarak yüksekliğine baktığımızda şu tespiti yapmak hata olmaz:

Orduda muhtelif rütbeler için verilen beraat kararlarıyla ortaya çıkan mağduriyetlerin telafi edilmesi, bu insanların itibarlarının iade edilmesi, TSK'nın gündemine önemli ve öncelikli bir mesele olarak girmiş bulunmaktadır.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#) [Twitter](#) [RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.